తూర్పుని తినరావా!

— మానస

"ఆదివారం లేదు ... సోమవారం లేదు. పండగ లేదు...పబ్బంలేదు...రోజూ పనే! ఒకక్కొప్పుడనిపిస్తుంది. షెడ్డు కట్టేసి ఎక్కడైనా పారిపోదామా అని. ఇరవై నాలుగ్గంటలూ పన్జేస్తూ కూర్చోడం వల్ల కొట్టు కట్టడమన్నదే మర్చిపోవాల్సొచ్చింది.

షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి రోజుకి రెండువందల లారీలొస్తే ..., రిపేర్ల కోసం కనీసం వాటిల్లో పదైనా నా షెడ్డు ముందు నిల్చుంటాయి. ఒకటి చేస్తూ ..చేస్తూ, వదిలేసి మరొకటి ముట్టుకోవడం .. !

'ఎప్పుడౌతుంది...? ఎప్పుడౌతుంది...?' అనే ప్రశ్నలకి జవాబులు చెబుతూ..., 'మాది ముందు... మాది ముందు' అని ముసిరే కస్టమర్లని అభయ హస్తాలొత్తేటి, చిరునవ్వులేటి... ఒప్పజేస్తూ పని కానివ్వడం— అంతా యాంత్రికమైన దినచర్య!

చేతుల్నిండా డబ్బే!

అయితే అంతకు మించిన ఒళ్ళుపులుపు!!

సంవత్సరానికి ఆర్నెల్ల హడావిడే అయినా ఊపిరి సలపని పని. ఎంత డబ్బు సంపాదిస్తే మాత్రం ఏం సుఖం? వేళకి తిండి తిన్నేను; కంటినిండా నిద్రుండదు. మంచి గుడ్డలు వేసుకునే యోగం లేనే లేదు. రాత్రింబగళ్ళూ నాకీ గుడ్డలేసుకుని లారీల మీద పనే! కర్మంగాలి ఏ రోజైనా కాస్త మంచి మంచి బట్టలేసుకుంటే ... ఆ సెంట్కి చేతగాని పనే తగిలి ఆ రోజంతా లారీల క్రిందే దేవుళ్ళాడాల్సొస్తుంది.

ఇదంతా డబ్బు కోసమే కాదు;

నే చెయ్యగలిగిన పని వస్తే మాత్రం కాదనడం నా చేతకాని పని కాబట్టి!

చేతి క్రింద పనిముట్లందించే వాళ్ళుగా చేరారు నా వర్క్‌షాపులో కుర్రాళ్ళెంతోమంది! షాపుతోపాటు వాళ్ళూ పెరిగి పెద్దవాళ్ళయ్యారు చెప్పిన పని చకచకా చేస్తారు. చిన్నప్పుడు తన్నులు తినాల్సొచ్చినా ..., ఇప్పటికీ ఏదైనా పొరపాటు చేస్తే గట్టిగా ఎవరేసినా ఆత్మీయంగ తలొంచేస్తారు గానీ బుర్ర తిరుగు వేషాలెయ్యరు"

దొరికిన కాస్త విశ్రాంతిలోనూ పిచ్చాపాటీ కబుర్లు చెబుతూ .. అప్పుడు వర్క్‌షాపు యజమాని వేలుమణి... రిపేరు చేయించుకుంటున్న లారీ ఓనర్‌తో!

"కష్టే ఫలి" నవ్వుతూ జవాబిచ్చాడు లారీ యజమాని!

* * *

వేలుమణి ఎండలో తిరిగొస్తున్నాడు ఎక్కడ్నుంచో! విరిగిన ప్లేటుకి వెల్డింగ్ కోసం వచ్చిన లారీ ఓనర్ వర్క్‌షాపులో పనిచేసే ముసలి మెకానిక్కు మీద అరుస్తున్నాడు. 'పని చేసే కుర్రాడొకడు ఏదో కుంటి సాకు చెప్పంగానే వాడికి సెలవిచ్చి పంపి, తగుదునమ్మా అంటూ మధ్యలో చేరావు. చక్కనపడదు; చెయ్యలేవు అవతల మాకు టైమైపోతోంది కిరాయి కెళ్ళాలి! చెయ్యలేనివాళ్ళు చేరాలొప్పుకోడం ఎందుకో? రానీ మీ ప్రొప్రైటర్ని నిలేసి అడిగేస్తా!'

ఒక్క క్షణంలో అర్థమైపోయింది వేలుమణికి పరిస్థితి!

"ఎన్నిసార్లు చెప్పాలిరా ముసలి ముండా కొడకా! నీకు రాని పన్లు చెయ్యొద్దని. చూడు, వెల్డింగ్ సరిగ్గా అవక పనాగిపోయింది మధ్యలో." గర్జించాడు వేలుమణి.

జాలిగా చూశాడు ముసలి మెకానిక్కు!

"నీకు పని చెయ్యడం రాదు పైగా చేసేవాడికి సెలవిచ్చి పంపే మెహర్బానీ ఒకటా! అదీగాక ఎన్నిసార్లు చెప్పాను

వీళ్ళంటి ముసలాళ్ళిక్కడెందుకూ పనికి రారని...పనీ గినీ అంటూ షెడ్డు చుట్టూ తిరగద్దనీ!"

ముసలి మెకానిక్కు మాట్లాడలేదు.

వేలుమణికి కోపం ఎక్కువైపోయింది.

"నిన్నే మాట్లాడవేం...? అసలు నిన్నెవడు చెయ్యమన్నాడిది ?"

ముసలి మెకానిక్కు జవాబివ్వలేదు.

"చేసిన నిర్వాకం చాలుగానీ ... బాబూ వెళ్ళిరా... ఈ రెండొందలూ పుచ్చుకుని. మళ్ళీ పనీ గినీ అంటూ షెడ్డు చుట్టూ తిరక్క—" అతగాడి చేతిలో రెండొందలు పెట్టి పంపించేశాడు.

నిర్లిప్తంగా చూస్తూ వెళ్ళిపోయాడు ముసలి మెకానిక్కు.

"పొరపాటైంది సార్! కుర్రోడెటో వెళ్ళిపోవడం వల్ల మీ పని ఆలస్యమైంది. ఐదునిమిషాల్లో నే చేసిపెట్టేస్తాగా" [illegible] ఓదార్చి కూర్చోపెట్టాడు వేలుమణి. కనీసం బట్టలైనా మార్చుకోకుండా లారీకిందకి దూరిపోయాడు!

* * *

"ఎవరబ్బాయ్ నువ్వు? ఏం కావాలి, ఏడుస్తూ కూర్చున్నావు ?" అడుగుతున్నాడు బిళ్ళబళ్ళకి ఇరుసులూ ... ఇనప చట్రాలూ పోసే కార్ఖానా యజమాని గుర్నాధం.

కుర్రోడు జవాబు చెప్పలేదు!

తన పని లో నిమగ్నమైపోయాడు గుర్నాధం. షుగర్ఫ్యాక్టరీకివచ్చే బిళ్ళబళ్ళలో కనీసం సగమైనా తన కార్ఖానాలో పని చేయించుకోవాల్సిందే! క్షణం తీరికలేని

కూర్చునితినరాదూ!

గుర్నాధం... పనంతా అయిపోయిన తరువాత... విశ్రాంతిగా ఒళ్ళు విరుస్తూ... కొట్లోంచి బైటికి రాగానే చూశాడు. ఆ కుర్రోడు అదే బల్లమీద అలాగే కూర్చున్నాడు.

"ఎవరు, ఎవరు బాబూ నువ్వు ?" అడిగాడు మళ్ళీ ఆత్రంగా, ఆప్యాయంగా!

జవాబు చెప్పలేదు కుర్రోడు.

"మూగవాడివా, మాటలు రావా ?"

—అదీ అర్థం కానట్టు చూశాడు కుర్రోడు.

"అన్నం తిన్నావా ?" సైగ చేస్తూ అడిగాడు గుర్నాధం...!

ఆ రోజేకాదు; రెండుమూడు రోజులుగా తిండి తిననట్టు చూశాడు కుర్రోడు.

"అయితే పద, అన్నం పెట్టిస్తా!" బుజంపట్టుకుని తట్టిలేపి తీసికెళ్ళాడు పాక హోటల్కి

కుర్రోడ్ని చూసీ చూడంగానే తన వాడిగా గుర్తుపట్టాడు అయ్యర్. అరవంలో గబగబా మాట్లాడేశాడు—

అర్థం కానటు ఉండిపోయాడు గుర్నాధం...!

"తల్లినొదిలేసి దేశాంతరం పోయాట్ట తండ్రి. ఉన్నట్టుండి తల్లి చచ్చిపోయిందిట దిక్కులేక...రైలెక్కితే... ఊర్లో దించేశారుట." చెప్పాడు అయ్యర్.

'అయ్యోపాపం అన్నాడు' గుర్నాధం...

"నీ కార్ఖానాలో ఉంచుకుంటావా! కుర్రోడిగా ఉంచుకో— నా హోటలు సంగతి నీకు తెలియంది కాదు. కదా!" అన్నాడు అయ్యర్.

"నా దగ్గరే ఉంటాడ్లే ... చేతికింది పనిముట్లందిస్తూ!" అన్నాడు గుర్నాధం.

ఆ తరువాత ఓ నెల్నాళ్ళ తరువాత ఏదో మాటల సందర్భంలో అన్నాడు గుర్నాధం హోటల్ అయ్యర్తో...'వేలుమణి గాడికి అభిమానం ఎక్కువ. కష్టపడి పని చేస్తేగానీ తిండి తినడు!' అని.

అన్నాడు అయ్యర్...!

* * *

రోజులు మారాయి. బిళ్ళబళ్ళు తగ్గిపోయాయి. తగ్గినదానికి నాలుగురెట్లు లారీలు తయారయ్యాయి — అసాములు భూస్వాములయ్యారు.

'మారే కాలంబట్టి మనమూ మారాలి గానీ... బాధపడుతూ కూర్చుంటే ఏం చెయ్యగలం...? ఇరుసులూ... చట్రాలూ పోసుకునేవాడు లేడని దిగులుపడకు. రాత్రిళ్ళు [illegible] పక్క షెడ్లో నేను నేర్చుకున్న పని వృధాపోదు. నేనూ లారీలు బాగుచేస్తానుగా...!' అలా అభయహస్తం ఇవ్వడం కాదు; గుర్నాధం కార్ఖానాని లారీ వర్క్షాపు చేసేశాడు ఓ ఐదేళ్ళకి — క్షణం తీరికలేని మనిషయ్యాడు...వేలుమణి!

* * *

"కూర్చుంటావా, ఆ పెట్టెముందు కూర్చో- పెత్తనం చెలాయించు! అంతేగానీ పని చేస్తాను, పనిముట్లందిస్తాను అంటూ షెడ్డులోకి వస్తావా ... ఈసారి నిజంగానే గెంటేస్తాను..." చిరుకోపంతో అరిచాడు వేలుమణి ... భోజనం చెయ్యకుండా కూర్చున్న గుర్నాధాన్ని.

"కష్టపడందే తిండి తినడం అన్నది నీకు తెలిస్తే... [illegible] కార్ఖానా [illegible] నువ్వూ నేనూ చచ్చిపోయుండేవాళ్ళం కదరా మణీ! నువ్వొందాక ఇచ్చిన రెండొందలూ రోజువారీ జమకట్టిన బ్యాంకి సేవింగ్స్ ఎకౌంట్లో వేస్తాను—" అన్నాడు గుర్నాధం.

ఇంక ఏం మాట్లాడాలో తెలీక అన్నాడు వేలుమణి...'నీతో వాదించడం నావల్లకాదు గానీ ... పద, పద భోజనం చేద్దాం' అని—